

LOVIISAN KIRJASTO

TOIMINTAKERTOMUS 2024

Toiminta ja palvelut

Loviisan kirjastopalveluihin kuului viisi toimipistettä: Loviisan pääkirjasto, Liljendalin, Pernajan ja Tesjoen lähikirjastot sekä kirjastoauto.

Monipuolisen lainaustoiminnan lisäksi kirjasto opasti asiakkaita päivittäin tiedonhankinnassa sekä digipulmissa, järjesti erilaisia tapahtumia ja jatkoi laajaa yhteistyötä muun muassa varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen yksiköiden kanssa. Monet asiakkaat käyttivät kirjastoa johonkin muuhun kuin lainaamiseen ja palauttamiseen: kirjastoissa vietettiin aikaa ja kohdattiin toisia ihmisiä. Avi-rahoitteinen Kirjasto NYT! -hanke onnistui tavoittamaan noin viisisataa kuntalaista ja kerrytti arvokasta tietoa kuntalaisten toiveista ja tarpeista uudelle pääkirjastolle.

Lainausten kokonaismäärä pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2023. Kävijöiden kokonaismäärä kasvoi noin 3 %.

	2023	2024
Lainojen kokonaismäärä	132 320	132 650
Kävijöiden kokonaismäärä	71 965	74 505

Loviisan kirjasto on osa Helle-kirjastokimppaa, johon kuuluu 12 uusmaalaista kuntaa (Askola, Hanko, Inkoo, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Raasepori, Sipoo ja Siuntio). Kirjastoilla on yhteinen kirjastokortti, asiakas- ja aineistorekisteri, kirjastojärjestelmä ja verkkokirjasto Helle-Finna. Kirjat ja muut lainattavat aineistot liikkuvat Helle-kirjastojen välillä yhteisillä kuljetuksilla kolme kertaa viikossa. Helle-kimpan johtoryhmä kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2024.

Kirjastojärjestelmä Koha on käytössä lähes kaikissa kirjastokimpoissa ympäri Suomen. Koha-järjestelmää ylläpitää Koha-Suomi Oy, joka on kuntien omistama yritys. Kirjastoissa nousi syksyllä 2024 huoli Suomen hallituksen hankintalakiin ehdottamista muutoksista. Toteutuessaan uusi hankintalaki estäisi Koha-Suomi Oy:n toiminnan nykyisen kaltaisena. Tämä vaikuttaisi merkittävästi yleisten kirjastojen toimintaan. Kirjasto toi esiin huolensa Loviisan kaupungin lausunnossa ehdotuksesta uudeksi hankintalaiksi.

E-aineistot

Valtakunnallinen e-kirjasto aloitti toimintansa vuonna 2024. E-kirjasto on kuntien yhteinen palvelu, jonka Kansalliskirjasto tuottaa yhdessä yleisten kirjastojen kanssa. Helle-kimpan aiemmat e-kirjapalvelut lopetettiin vähitellen vuoden 2024 aikana. Helle-Ellibsin käyttö lopetettiin kesäkuussa ja Helle-Biblion käyttö joulukuussa 2024. Helle-kirjastoilla on monipuolinen edustus E-kirjaston työryhmissä.

Helle-kirjastot tarjosivat myös muita e-palveluja Helle-Finna-verkkokirjaston kautta: digitaalisia kotimaisia sanomalehtiä (ePress, luettavissa kirjastoissa) sekä laajan valikoiman sanoma- ja aikakauslehtiä 120 maasta 60 kielellä (PressReader, luettavissa paikasta riippumatta). Lisäksi valikoimaan kuului kaksi elokuvapalvelua (Viddla, Kirjastokino), musiikkiesityksiä (Medici.tv Edu) ja kolme eri musiikkipalvelua (Naxos Music Library, Naxos Music Library Jazz ja Naxos Music Library World).

E-lainojen määrä pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2023.

	2023	2024
E-lainojen määrä	14 358	14 858

Kotipalvelu

Kirjaston kotipalvelu toimitti aineistoa kotiin sellaisille asiakkaille, jotka eivät itse pysty asioimaan kirjastossa. Vuonna 2024 kotipalveluasiakkaita oli kolme, ja kirjaston henkilökunnasta käytiin heidän luonaan noin kerran kuussa.

Lasten ja nuorten kirjastotyö

Loviisan kirjasto järjesti lapsille monipuolisesti erilaisia tapahtumia, jotka tukevat oppimista ja lukemisen iloa eri ikäryhmissä:

- 12.1. Satutuokio eskarilaisille Tesjoen kirjastossa
- 25.–27.1. Loviisan kirjaston pehmovaalit pääkirjastossa
- 25.1. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
- 3.–25.2. Lasten kulttuuriviikot: Lorumetsä pääkirjastossa
- 3.–25.2. Lasten kulttuuriviikot: Julistenäyttely pääkirjastossa
- 19.–25.2. Lasten kulttuuriviikot: Talven ihmemaa pääkirjastossa
- 13.2. Sagobutiken Liljendalin kirjastossa
- 14.2. Sagobutiken Pernajan kirjastossa
- 15.2. Sagobutiken Tesjoen kirjastossa
- 17.2. Sagobutiken pääkirjastossa
- 22.2. Pyrypallopaja pääkirjastossa
- 29.2. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
- 1.–28.3. Näyttely sääilmiöistä: Mistä nyt tuulee?
- 1.3. Sagobutiken pääkirjastossa
- 21.3. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
- 4.–30.4. Näyttely: Kirjasta leffaksi
- 18.4. Satutuokio Onneli ja Anneli -puistossa
- 25.4. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
- 23.5. Lasten kirjakahvila: Paula Noronen
- 28.5. Kirjasto mukana kuutosten Amazing place -päivässä
- 30.5. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
- 26.9. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
- 1.10.–28.11. Runo-olohuone, Kirsi Kunnas 100 v.
- 14.10. Sagobutiken pääkirjastossa

15.10. Satutuokio Loviisan museossa
15.10. Sagobutiken Pernajan kirjastossa
16.10. Sagobutiken Liljendalin kirjastossa
17.10. Sagobutiken Tesjoen kirjastossa
18.10. Satutuokio pääkirjastossa
31.10. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
1.11. Kirjaston yö pääkirjastossa
9.11. Sagobutiken pääkirjastossa
14.11. Barnens bokcafé: Eva Frantz
28.11. Lautapeli-ilta pääkirjastossa
2.12. Lukukoira pääkirjastossa
4.12. Sagobutikens jul Liljendalin kirjastossa
7.12. Jouluinen satutuokio Hannele Lampelan kanssa pääkirjastossa
7.12. Sagobutikens jul pääkirjastossa

Avoimen päiväkodin Treffiksen vauvaryhmä kokoontui syksyllä ja talvella 2024 kirjaston tiloissa viikoittain.

Kiitos, kun luet lapselle -kirjakassit

Loviisan ja Lapinjärven kirjastot ovat kehittäneet yhdessä Kiitos, kun luet lapselle -kirjakassit, joita jaetaan neuvoloissa Loviisan ja Lapinjärven 0-, 2- ja 4-vuotiaille lapsille. Kirjakassi sisältää lapsen ikätasolle sopivan kirjan sekä lukemiseen ja kirjastoon liittyvää materiaalia, joka innostaa perheitä lukemaan yhdessä. Vuonna 2024 jaettiin yhteensä noin 300 kirjakassia.

Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa

Varhaiskasvatuksen toiminnan tukena toimii Pikku Kulttuuripolku, joka tuo taiteen lähelle lapsia taidesalkkujen avulla. Salkut sisältävät esimerkiksi satu-, loru- ja riimimateriaaleja, jotka tukevat lasten kielellistä ja kulttuurista kehitystä. Salkut ovat varattavissa ja lainattavissa pääkirjastosta. Vuonna 2024 taidesalkkuja lainattiin 15 kertaa. Lisäksi varhaiskasvatuksen ryhmät vierailivat aktiivisesti kirjastoissa ja kirjastoautossa.

Yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Esikoululaisten kirjastokäynnit: Kaikki esikouluikäiset lapset kutsuttiin tutustumaan kirjaston maailmaan ja palveluihin. Vuonna 2024 pääkirjastossa vieraili 10 esikouluryhmää.

Kirjavinkkaukset kaikille 3. ja 8. luokille: Kaikille kolmos- ja kahdeksaluokkalaisille tarjottiin mahdollisuus kirjavinkkauskvierailuun. Vuonna 2024 toteutettiin yhteensä 22 kirjavinkkauskertaa.

Tiedonhakuopastukset kaikille 7. luokille: Kaikki 7.-luokkalaiset kutsuttiin pääkirjastoon ratkaisemaan Zombie-pakopeliä, jonka avulla harjoiteltiin tiedonhakua, lähdekritiikkiä ja kirjaston hyödyntämistä. Zombie-pakopeliä kävi pelaamassa 9 ryhmää (102 osallistujaa).

Lisäksi koululuokat ja ryhmät vierailivat aktiivisesti kirjastoissa ja kirjastoautossa viikoittain.

Kirjasto lähetti kouluille vuoden aikana 3 uutiskirjettä, jossa kerrottiin kirjaston ajankohtaisista tapahtumista ja palveluista. Lisäksi kirjasto oli suosittu TET-harjoittelupaikka: vuoden mittaan kirjastossa tutustui työelämään yhteensä 10 koululaista.

Tapahtumat ja näyttelyt

Kirjasto järjesti vuonna 2024 paljon erilaisia tapahtumia eri kohdeyleisöille. Kirjakahvilat toteutettiin yhteistyössä Loviisan kulttuuri- ja ympäristöliikkeen kanssa.

- 13.1. Loviisan kirjakahvila: Martti Hario & Arno Rautavaara
- 15.1. Kirjailijavieras Pernajan kirjastossa: Benita Backas-Andersson
- 27.1. Loviisan kirjakahvila: Bitte Westerlund
- 24.2. Loviisan kirjakahvila: Mikaela Strömberg
- 15.3. Tilaa Kulttuurille! -keskustelutapahtuma yhdessä kulttuuripalvelujen kanssa
- 16.3. Loviisan kirjakahvila: Julia Korkman
- 6.4. Loviisan kirjakahvila: Lars Westerlund
- 7.4. Hiljaisuuden päivä pääkirjastossa
- 27.4. Loviisan kirjakahvila: Meri Valkama ja Tarja Halonen
- 20.5. Helle-päivä kaikissa Helle-kirjastoissa
- 15.6. Kirjasto mukana Liljendalpäivillä
- 18.8. Kirjasto mukana Pernaja-päivässä
- 20.8. Kirjasto mukana Loviisan päivän markkinoilla
- 26.8. Kirjasto mukana Loviisan päivän kahvitilaisuudessa
- 14.9. Loviisan kirjakahvila: Emma Juslin
- 28.9. Loviisan kirjakahvila: Ari Turunen
- 3.10. Kirjailijavieras Pernajan kirjastossa: Marie Allen
- 10.10. Pop-up kirjasto ITE-taidetapahtumassa Seurahuoneella
- 12.10. Loviisan kirjakahvila: Tapani Ritämäki
- 22.10. Kirjasto nyt! Työpaja yhdistyksille
- 24.10. Vieraana Outopodcastin tekijä Katja Merituuli Salminen pääkirjastossa
- 25.10. Retki Helsingin kirjamesuille
- 26.10. Loviisan kirjakahvila: Aino Sutinen ja Maxim Fedorov
- 2.11. Loviisan kirjakahvila: Janne Ora
- 6.11. Ruotsalaisuuden päivän kielikahvila pääkirjastossa
- 19.11. Kirjasto nyt! Kulttuurialan ammattilaisten työpaja
- 23.11. Loviisan kirjakahvila: Kaj Korkea-aho
- 27.11. Kirjasto nyt! Asukastyöpaja
- 30.11. Loviisan kirjakahvila: Janne Flinkkilä
- 2.12.–5.1. Näyttely: Unelmieni kirjasto
- 10.–31.12. Näyttely: Rohkea, luotettava ja ahkera – hevonen itäisellä Uudellamaalla

Kirjaston tapahtumissa kävi vuoden aikana yli 1 800 kävijää.

Pääkirjastossa on näyttelytila, jossa järjestetään erilaisia näyttelyitä läpi vuoden. Näyttelytila on varattavissa maksutta asiakkaiden omia näyttelyitä varten. Vuonna 2024 pääkirjastossa pidettiin yhteensä 12 näyttelyä, joista kirjaston omia näyttelyjä oli 4.

Viestintä ja markkinointi

Kirjasto viesti erilaisissa kanavissa suomeksi ja ruotsiksi, mahdollisuuksien mukaan myös muilla kielillä. Viestintäkanavina käytettiin kaupungin verkkosivuja, Helle-Finna-sivustoa, Facebookia, lehdistötiedotteita, kouluille lähetettävää sähköistä uutiskirjettä sekä kirjaston sähköistä näyttöä. Painettuja materiaaleja olivat muun muassa erilaiset esitteet, lomakkeet, julisteet, kassit, kirjanmerkit, tarrat ja flyerit. Viestintää tehtiin yhteistyössä Helle-kimpan kanssa sekä oman henkilökunnan voimin. Kirjaston omaa viestintää ja markkinointia hoiti pääasiassa yksi kirjastovirkailija muun työnsä ohessa. Viestintään ja markkinointiin käytettävää aikaa ja vaivaa hankaloitti huomattavasti Loviisan kaupungin painatuspalvelujen kilpailutustilanne, mistä syystä painatuspalvelujen hankinta oli mahdotonta.

Hankkeet

Avi-rahoitteinen Kirjaston kautta merkityksellisyyteen – Kirjaston tila- ja palvelutarpeiden osallistava kartoitus eli lyhyemmin Kirjasto NYT! -hanke päättyi 31.12.2024. Hankkeessa osallistettiin ja tavoitettiin suuri määrä kuntalaisia (n. 500 henkilöä). Kunnan sisäisille sidosryhmille, asukkaille, yhdistyksille, neuvostoille jne. järjestettiin erilaisia kyselyjä, työpajoja sekä kuulemisia. Asukaskyselyyn saatiin 130 vastausta. Työpajoihin osallistui yhteensä yli sata henkilöä. Jalkautumalla eri kesätapahtumiin ja keskustelemalla asukkaiden kanssa tavoitettiin paljon myös kirjaston ei-käyttäjiä. Hanke poiki myös yhteydenottoja kuntalaisilta kirjastolle päin. Saadun palautteen perusteella osallistujat kokivat tulleen kuulluiksi ja kiittivät siitä, että kaupunki on kiinnostunut heidän mielipiteistään. Hankkeesta kerättyä dataa kertyi paljon ja siitä laadittua analyysia voidaan hyödyntää tulevan kirjaston suunnittelussa. Analyysi luovutetaan uuden kirjaston hankesuunnittelutyöryhmälle sekä esitellään valtuutetuille vuonna 2025.

Toimipisteet ja tilat

Loviisan kirjastopalveluihin kuului viisi toimipistettä: Loviisan pääkirjasto, Liljendalin, Pernajan ja Tesjoen lähikirjastot sekä kirjastoauto.

Vuonna 2024 presidentinvaaleissa lähikirjastot ja kirjastoauto toimivat myös ennakkoäänestys- ja/tai vaalipäivän äänestyspaikkoina.

Pääkirjasto

Pääkirjasto sijaitsee väliaikaisissa vuokratuissa tiloissa Loviisan alakaupungissa. Tilat ovat ahtaat, ja tilanpuutteen vuoksi kokoelmat jäävät suppeiksi. Alakerrassa sijainnut kokoushuone muutettiin varastoksi tilanpuutteen takia. Entisestä, pienemmästä varastohuoneesta tehtiin pieni neuvottelu-/työskentelyhuone. Keväällä 2024 henkilökunnan työhuoneeseen saatiin vuokranantajan toimesta ilmalämpöpumppu, mikä helpotti kesähelteillä työskentelyä.

Uuden pääkirjaston suunnittelu jatkui kirjastohanketyöryhmässä.

Pääkirjaston laina- ja kävijämäärät kasvoivat selvästi. Osasyynä kasvuun oli, että kirjastoauto oli useamman kuukauden poissa käytöstä.

	2023	2024
Pääkirjasto		
Lainojen kokonaismäärä	68 080	78 400
Kävijämäärä	34 560	39 522

Tesjoen lähikirjasto

Tesjoen kirjasto sijaitsee vuokratuissa tiloissa keskeisellä paikalla Tesjoen keskustassa. Läheiset koulut ja jonkin verran myös päiväkotit käyttivät säännöllisesti kirjastoa. Kirjastossa kokoontui viikoittain paikallinen neulekerho. Tesjoen kirjasto toimi ahkerasti käytettynä asiamiespostina. Laina- ja kävijämäärät laskivat jonkin verran.

	2023	2024
Tesjoki		
Lainojen kokonaismäärä	20 530	14 600
Kävijämäärä	15 913	12 978

Liljendalin lähikirjasto

Liljendalin kirjasto toimii Liljendalin Sävträskissä vuonna 1989 valmistuneessa kirjastorakennuksessa. Sävträskin alakoulu asioi kirjastossa viikoittain. Laina- ja kävijämäärät kasvoivat jonkin verran.

	2023	2024
Liljendal		
Lainojen kokonaismäärä	16 950	18 750
Kävijämäärä	9 500	12 637

Pernajan lähikirjasto

Pernajan lähikirjasto toimii yli satavuotiaassa rakennuksessa Pernajan kirkonkylällä. Kirjastossa kokoontui kuukausittain kylän käsityökerho. Lainamäärä kasvoi hieman, kävijämäärä laski hieman.

	2023	2024
Pernaja		
Lainojen kokonaismäärä	8 390	8 600
Kävijämäärä	6 528	5 887

Kirjastoauto

Kesällä 2024 tehtiin asiakaskysely kirjastoauton reiteistä ja aikatauluista. Kirjastoauton aikataulua päivitettiin muun muassa poistamalla tyhjiä pysäkkejä ja lyhentämällä turhan pitkiä seisoma-aikoja. Muutamia uusia pysäkkejä lisättiin. Uudet aikataulut astuivat voimaan elokuussa 2024.

Syyskuussa 2024 kirjastoauto joutui liikenneonnettomuuteen, jossa se vaurioitui käyttökelvottomaksi. Kirjastoauto oli poissa käytöstä koko loppuvuoden ajan, ja noin puolet sen aineistosta jouduttiin poistamaan. Kotkan kaupunginkirjaston kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen Loviisa sai vuodenvaihteessa Kotkasta lainaksi heidän vanhan kirjastoautonsa, joka oli hyvin samankaltainen kuin Loviisan kirjastoauto. Sopimus auton lainasta tehtiin vuosille 2025–2026.

	2023	2024
Kirjastoauto		
Lainojen kokonaismäärä	18 370	12 300
Kävijämäärä	5 464	3 481

Henkilöstö

Kirjastopalvelujen viidessä eri toimipisteessä työskenteli vuoden 2024 lopussa yhteensä 11,2 henkilötyövuotta:

5 kirjastonhoitajaa
1 erikoiskirjastovirkailija
2 kirjastovirkailijaa
0,8 kirjastoautonkuljettaja
1 kirjastoapulainen
0,4 hankesuunnittelija
1 kirjastonjohtaja

Suositus yleisten kirjastojen henkilöstömäärästä on 1 henkilötyövuosi / 1 000 asukasta, eli Loviisassa noin 14,5 henkilötyövuotta. Suositus alittuu toistaiseksi reilusti.

Kirjastopalvelut valittiin Loviisan kaupungin sivistys- ja hyvinvointikeskuksen vuoden 2024 työyhteisöksi. Syksyllä tehdystä henkilöstökyselyssä kirjasto sai erittäin hyvät tulokset.

Edustus

Loviisan kirjaston henkilökuntaa toimi aktiivisesti eri kirjastoalan verkostoissa ja työryhmissä.

Edustus Helle-kimpan työryhmissä:

Johtoryhmä: Hanna Lindroos
Työvaliokunta: Hanna Lindroos
Kuvailutyöryhmä: Harriet Lill-Smeds
Kokoelmatyöryhmä: Ann-Helen Grundström / Emma Lahtinen
Helle-Junior-ryhmä: Jasmin Lustig

Muu edustus:

Uudenmaan lasten ja nuorten kirjastotyön verkosto: Jasmin Lustig
E-kirjaston ruotsinkielisen aineiston valintaryhmä: Ann-Helen Grundström 31.5.2024 asti
Loviisan pääkirjaston hankesuunnittelutyöryhmä: Hanna Lindroos